

Hamster de Korenwolf!

Mag ik u voorstellen aan de nieuwste hype in Nederland Milieuland: de korenwolf, tot drie jaar terug gewoon hamster genoemd, een voor de landbouw tamelijk schadelijk knaagdier dat bij ons alleen in Limburg voorkomt. De kranten staan er bol van, ministers worden er horendol over gezeurd, rechters en advocaten verdienen er een boterham aan, kortom, er is iets aan de hand. Wat is er aan de hand?

De hamster, *Cricetus cricetus*, is een middelgroot knaagdier dat in grote delen van Europa en Azië van nature voorkomt. Het dier leeft op lemige, kleiige of loess-achtige bodems met een lage grondwaterstand (lager dan 1,20 m onder het maaiveld) en met een korte vegetatie. De stepes, puszta's en vergelijkbare gebieden in Centraal Europa zijn de voorkeurshabitat. In gebergten boven 400 m komt de hamster niet voor, het is dus een typisch laagland-dier. Ook in Nederland komt de hamster voor, en door de combinatie van lemige bodems en lage grondwaterstand kan dat alleen in sommige delen van Limburg: de rest van Nederland is óf te zandig of te venig, óf te nat, óf te bossig, óf combinaties daarvan. Bovendien bevindt Limburg zich aan het alleruiterste van het uiterste van het verspreidingsgebied, en dat is meestal een tamelijk kwetsbaar gegeven. Er is maar zeer weinig voor nodig om de randjes van een verspreidingsgebied iets in de ene of de andere richting te doen verschuiven. Het is zeer de vraag, bovendien, of de hamster eigenlijk wel van nature in Nederland thuishoort. Vermoedelijk heeft de soort zich in Limburg, aangrenzend België en Duitsland kunnen vestigen nadat de kleinschalige landbouw er de juiste omstandigheden voor schiep. Dat zal dus in de IJzertijd of de vroege Middeleeuwen geweest moeten zijn. Als dat klopt, is de hamster net zoets als de stadsduif of de muurvaren: een soort die zich kon uitbreiden dankzij activiteiten van de mens.

Nu is de kleinschalige landbouw tegenwoordig

niet meer zo populair en sinds de EG subsidies geeft voor het overproduceren zijn akkers verworden tot industriële monocultures. Daar voelt de hamster zich niet echt meer thuis omdat er niet het gehele jaar een voldoende aanbod is van voedsel. Het gaat dus slecht met de hamster en dat uit zich het sterkst aan de randen van het verspreidingsgebied: in Limburg inderdaad. Wat gebeurt er vervolgens? Enkele milieufanatici adopteren de hamster. In dat kader moet het diertje worden voorzien van een IMAGO. Dus wordt allereerst er een oud-Limburgse naam van stal gehaald: de korenwolf. Want hamster klinkt zo gewoontjes. Vervolgens is er een bierbrouwer zo gek om zijn - overigens smakelijke - product met de naam Korenwolf te tooien, want Witbier alleen is niet genoeg: witbier heet Hoegaarden of Wieksche Witte of Korenwolf. Zou u zin hebben in een flesje Hamster? Nee, dus.

Binnen de Nederlandse context kennen we een aantal diersoorten waarmee het slecht ging en/of gaat. De bever was verdwenen maar is nu uitgezet in de Biesbosch en ergens bij Nijmegen en plant zich weer voort. De otter was uitgestorven maar daarover hebben zich intussen de Friezen ontfermd. De das werd veel doodgereden en doodgeschoten maar de aantallen stijgen weer dankzij de Vereniging Das en Boom. Blijft over de hamster. Nu de das weer in aantal toeneemt was Das en Boom kennelijk bang voor brodeloosheid en heeft deze club de korenwolf geadopteerd. Redt de Hamster! Hamster de Korenwolf!

Actievoerders gingen de laatste hamsters vangen om ze te kweken. Met de bedoeling om ze daarna weer terug te zetten in 'de natuur' (bedoeld wordt kleinschalige landbouwgronden, maar dat heet tegenwoordig ook natuur in ons land). Het vangen van hamsters is godzijdank verboden, en dus deden de actievoerders iets dat verboden is. Nu doen actievoerders dat wel vaker, maar omdat zij echter vinden dat het wel zou moeten mogen is de minister, de rech-

